

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки ХХІ століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	7
Катречко А. В. КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	7
Крівенцова В. Г. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	11
Сидоренко М. О. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	15
Біловус Р. В. АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	17
Ільченко А. Р. ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	23
Крилова К. І. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	28
Репецька Ю. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ	32
Міжерицький В. А. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	36
Єрмоленко К.-А. В. ВПЛИВ ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОЛОГІЮ КРАЇНИ	40
Борисенко В. О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	44
Ріпчанська К. Р. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	47
Таран О. Г. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	51
Чупир Ю. В. ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	55
Деркач В. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	58

Чупир Юлія Вячеславівна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології, 2 курс, 25 група
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
економічної теорії Зеленько О.О.

ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сучасні глобалізаційні процеси, які обумовлюють напрям і характер розвитку світової економіки, характеризуються суттєвою активізацією міжнародної трудової міграції. Структура та обсяги міграційних потоків дедалі дієвіше впливають на стан трудового потенціалу – головної конкурентної переваги у сучасній глобальній економіці. Зовнішня міграція робочої сили призвела до значних проблем на українському ринку праці: кадрові проблеми українських підприємств стають все більш гострими, оскільки Україна демонструє найвищий в Європі коефіцієнт обороту працівників: кожен п'ятий працівник залишає роботу протягом року. [1;с.35]

Міграція - це переміщення людей з одного місця в інше з намірами оселитися, постійно або тимчасово, на новому місці (географічному регіоні). Рух часто відбувається на великі відстані, від однієї країни до іншої. [4]

За напрямками розрізняють такі види міграції: еміграцію та імміграцію. Еміграція — це добровільна або вимушена зміна місця проживання людей, виїзд за межі своєї країни та переселення їх за кордон. Імміграція - це прибуття в країну у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання. [2;с.164]

Однією з головних причин міграції є низький рівень заробітної плати в Україні. Розрив в оплаті праці навіть із сусідніми країнами є досить великим. Наприклад, мінімальна погодинна оплата за некваліфіковану працю в країнах ЄС варіюється від 2,32 до 19,92 євро (72,68 грн до 624,06 грн). В Україні мінімальна погодинна оплата дорівнює 0,79 євро (24,74 грн). [5] Відсутність можливості знайти добре оплачувану роботу в Україні змушує багатьох

українців шукати роботу за кордоном, переважно в таких країнах ЄС, як Польща, Чехія, Румунія, Угорщина, Словаччина, Литва, де українці стали однією з головних груп трудових мігрантів.

На основі аналізу економічної літератури ми можемо визначити як негативні так і позитивні наслідки міграції робочої сили з України. До позитивних наслідків трудової міграції відносять:

- зовнішня трудова міграція дозволяє зняти напруження на національному ринку праці, оскільки частина робочої сили виїжджає працювати за кордон;
- якість життя в сусідніх країнах допомагає трудовим мігрантам розвивати для себе відповідний життєвий рівень та культурні цінності;
- отримання трудовими мігрантами нових знань, умінь, досвіду, що може бути корисним у випадку повернення в країну мігранта;
- гроші, передані українськими трудовими мігрантами з-за кордону своїм родинам, допомагають усунути бідність, покращити економічну безпеку та якість життя їх сімей, збільшують сукупний попит в економіці, покращують стан платіжного балансу, і, в цілому, сприяють економічному розвитку країни. [3]

До негативних наслідків міграції відносять:

- відтік робочої сили. Як наслідок, відбуваються зміни у пропозиції робочої сили на національному ринку праці, які вже призвели до дефіциту певних професій в економіці України;
- проблема «соціального сирітства» (коли діти є "сиротами", хоча їхні батьки живі, але працюють за кордоном), що призводить до соціальної напруги;
- загострення демографічної ситуації в країні, зниження рівня народжуваності у молодих сім'ях;
- зростання цін на товари і послуги на внутрішньому ринку (наприклад житло), за низької купівельної спроможності більшості населення (особливо яскраво це помітно в регіонах із значною кількістю мігрантів);
- збільшення навантаження на пенсійний фонд через необхідність сплачувати пенсії мігрантам, які повертаються в Україну по досягненню пенсійного віку;

• зменшення платників податків та зборів в країні з відповідними негативними наслідками для бюджету країни. [3]

Відтік значної частини робочої сили з України несе певні потенційні загрози для майбутнього економічного зростання в економіці та існування української нації. З метою зменшення зовнішньої трудової міграції та її негативних наслідків для національної економіки, на нашу думку, необхідно проводити системні реформи, які спрямовані на створення нових робочих місць, підвищення продуктивності праці та зростання на цій основі рівня заробітної плати в економіці.

За останнє десятиліття міжнародна трудова міграція значно вплинула на український ринок праці. Цей вплив може мати як позитивні так і негативні наслідки для національної економіки. Зараз перед Україною стоїть завдання зменшити відплив працездатного населення за кордон, що можливо за умови проведення системних економічних, соціальних та політичних реформ в країні.

Список використаних джерел:

1. Варецька О. Соціально економічне підґрунтя трудової міграції населення України / О. Варецька // Україна аспекти праці. 2005. – № 5. – С. 34-40.
2. Філон М. М. Еміграція в Україні, проблеми і шляхи подолання / М. М. Філон, Є. А. Іванчо. // ЮНПУ ім. К.Д. Ушинського. – 2017. – С. 163-166.
3. Andreyev V. THE IMPACT OF UKRAINIAN LABOUR MIGRATION ON LABOUR MARKETS IN UKRAINE AND THE EU (a Case Study of Construction Workers) / V. Andreyev, K. Klymenko, O. Borysov. // Civic Synergy Project. – С. 4. URL: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/The-impact-of-Ukrainian-labour-migration-on-labour-markets-in-Ukraine-and-the-EU-a-Case-Study-of-Construction-Workers.pdf> (дата звернення: 24.04.2020)
4. Oush K. INTERNAL LABOR MIGRATION IN UKRAINE: EVIDENCE FROM INDIVIDUAL LEVEL DATA / Kseniia Oush. – Kyiv: Kyiv School of Economics, 2014. – 40 с. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2019/03/Thesis_Oush-1.pdf (дата звернення: 24.04.2020)
5. MIGRATION IN UKRAINE: FACTS AND FIGURES – Kyiv: IOM Mission in Ukraine, 2016. – 31 с. URL: http://iom.org.ua/sites/default/files/ff_eng_10_10_press.pdf (дата звернення: 13.04.2020)